

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิต สามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีพและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษา ในปี พ.ศ. 2542 จึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เพื่อให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษา 3 ประการ คือ 1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน 2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและ 3) การพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

การที่คนไทยจะสามารถดำรงอยู่ท่ามกลางการแข่งขันที่รุนแรงได้ดีเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถบนฐานความรู้เป็นสำคัญ ความเหลื่อมล้ำของความรู้ (Knowledge divide) จะเกิดขึ้นทั้งในระดับระหว่างประเทศและในระดับประเทศ ที่เกิดจากการศึกษา (Education) ข้อมูลข่าวสาร (Information) และการวิจัย (Research) และการพัฒนาองค์ความรู้ของคนในประเทศที่มีความแตกต่างกัน ทำให้ประเทศที่มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องจะเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive advantage) ในสังคมเศรษฐกิจการเมืองโลกที่อาศัยองค์ความรู้ในการพัฒนามากกว่าปัจจัยทางทรัพยากร (Comparative advantage) OK Nation.net.(10 เมษายน 2552) แม้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูงขึ้น แต่ยังคงมีปัญหาในเชิงคุณภาพ ประกอบกับรายงานการพัฒนาคนของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ เมื่อปี 2548 พบว่าประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 73 คุณภาพการศึกษาของไทยมีมาตรฐานค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับหลายประเทศที่อยู่ในระดับเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 23-33)

จากสภาพดังกล่าวมาข้างต้นกระทรวงศึกษาธิการเองก็ไม่ได้นิ่งนอนใจ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาเป็นลำดับ โดยการปฏิรูปการศึกษา ทั้งการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา การปฏิรูป

ระบบการบริหารจัดการ ปฏิรูปหลักสูตร ปฏิรูปการเรียนการสอน การจะพัฒนาให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางวิชาการตามแนวทางของกระทรวงศึกษาธิการนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นการพัฒนาที่มีมุมมองมาจากภายนอก (Outside in) แต่ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้นจากการวิเคราะห์แนวคิดทางการศึกษาอย่างหลากหลายแล้วผู้วิจัยเห็นว่าควรจะใช้มุมมองจากภายใน (Inside out) ซึ่งบทบาทที่สำคัญควรเป็นครูผู้สอนและสถานศึกษาซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้นครูผู้สอนและสถานศึกษาจึงควรเร่งรัดตนเองในการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายการจัดการศึกษาดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ว่าครูเป็นบุคคลแรกที่มีบทบาทสำคัญที่ต้องกล่าวถึง เนื่องจากครูเป็นบุคคลที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน นั่นคือ ถ้าครูมีความสามารถที่จะเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลก สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินสถานการณ์เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการบริหารสถานศึกษาที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น หมายความว่าถ้าครูสามารถใช้ความสามารถให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาแล้วก็เชื่อได้ว่าสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จในการพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียนได้

ปัจจุบันการสร้างขีดความสามารถมนุษย์ เพื่อสร้างมาตรฐานแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม และความต้องการของสังคม มีความจำเป็นมาก จะเห็นได้จากหน่วยงานต่าง ๆ ได้เริ่มดำเนินการพัฒนาความสามารถ เช่น สถาบันเสริมสร้างขีดความสามารถมนุษย์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (ส.อ.ท.) ([http://www.moneychannel.co.th/Menu6/ClipCornerHard Topics/tabid/109/newsid/569/40093/Default.aspx](http://www.moneychannel.co.th/Menu6/ClipCornerHard%20Topics/tabid/109/newsid/569/40093/Default.aspx)) ได้ริเริ่มโครงการคุณวุฒิวิชาชีพไทย (TVQ) เพื่อเป็นตัววัดความสามารถของแรงงานไทย และจะเป็นปัจจัยในการกำหนดค่าตอบแทนด้วย นอกจากนี้ยังได้ร่วมมือกับสถาบัน การศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน โดยในแต่ละวิชากำหนดให้เป็นภาคทฤษฎี 50% ของเนื้อหา และอีก 50% เป็นการศึกษาจากกรณีศึกษาที่เกิดขึ้นจริง เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมทางทักษะก่อนที่จะออกไปประกอบวิชาชีพและช่วยประหยัดต้นทุนให้กับผู้ประกอบการด้วย เช่น โครงการสหกิจศึกษาซึ่งเป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการแต่ไม่ใช้การฝึกงาน โดยนักศึกษาจะต้องทำโครงงาน (Project-Based Learning) และมีอาจารย์นิเทศก์เป็นผู้ดูแล ทั้งนี้ โครงการนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยนักศึกษาจะได้รับประสบการณ์ขณะที่สถานประกอบการจะได้ประโยชน์จากโครงงาน รวมถึงช่วยลดต้นทุนในการพัฒนาบุคลากร

ซึ่งผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ จึงได้เรียบเรียงหนังสือเรียน “การเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร (Organization Efficiency) รหัส3000-0102 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ. 2546 สำนักพิมพ์ ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ ปีที่พิมพ์ 2547 รวมเวลา 10 ปีเต็ม โดยแต่ละหน่วย

มีการสรุปและจัดกิจกรรมเสนอแนะ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนจะได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้าแสดงความคิดเห็นด้วยตนเองโดยการเรียนรู้จากประสบการณ์ หรือจากการทดสอบทำหน่วยการเรียนรู้ อีกทั้งผู้เรียนได้จัดกิจกรรมทำบทและแบบประเมินตนเอง เพื่อผู้เรียนจะได้ตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย ซึ่งหนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน ครู อาจารย์ผู้สอนให้ได้สัมผัสผลตรงตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ ผู้เรียนเรียงคำนึงถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่เกิดจากการเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกสอนโดยผู้เรียนไม่ได้สนใจอยากรู้มาก่อน และการเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการรู้โดยเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง คำนึงถึงการรับรู้ความสามารถรวมของครูที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อวิชาชีพครูและประสิทธิผลของผู้เรียน

ความผูกพันของครูที่มีต่ออาชีพศึกษา ซึ่งเป็นเสมือนชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ (school as a professional learning community) เกี่ยวข้องกับความพยายามที่มากขึ้นกว่าเดิมของครูในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา (Mowday ET AL., 1982) เช่น ครูมีความยินดีเต็มใจในการทำงานอย่างร่วมมือกันในการะงานของสถานศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ประสิทธิภาพระดับสูงของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับความผูกพันในวัฒนธรรมแห่งการทำงานร่วมกัน (Chester and Beaudoin, 1996; Looney and Wentzel, 2004 Cited in Ross and Gray, 2006) ในงานวิจัยของ Ross ET AL. (1997) ที่เป็นการศึกษาระยะยาวของความผูกพันในประสิทธิภาพแห่งตนของครูในช่วงที่ครูมีความเครียดพบความสัมพันธ์สองทางระหว่างประสิทธิภาพแห่งตนกับการทำงานร่วมกันของครู กับเพื่อนครู และสร้างบรรยากาศที่ช่วยเหลือกันในการร่วมกันแก้ปัญหาและทดลองสื่อการสอนต่างๆร่วมกัน ด้วยการทำงานร่วมกันของครูเหล่านี้คณะครูได้พัฒนากลยุทธ์การสอนใหม่ๆที่ยกระดับประสิทธิผลของครูสอดคล้องกับงานวิจัยของ Calcasola (2009) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพร่วมของครู และการเรียนรู้วิชาชีพ ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น และคณะครูที่รู้สึกว่าคุณครูมีประสิทธิภาพร่วมในสถานศึกษา รับรู้ว่าสถานศึกษาของพวกเขาเป็นชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ ดังนั้นจึงเป็นการเพิ่มการรับรู้ความสำเร็จของครูที่เป็นปัจจุบันและสร้างความคาดหวังต่อไปในอนาคต ความผูกพันจากการทำงานร่วมกันมีความเชื่อมโยงไปถึงประสิทธิภาพแห่งตนของครู เมื่อครูมีการควบคุมการตัดสินใจในระดับห้องเรียน (Moore and Esselman, 1992) และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับสถานศึกษา (Lee ET AL., 1992; Raudenbush ET AL., 1992) ครูมีความยินดีมีความเต็มใจในการช่วยเหลือครูท่านอื่น นอกเหนือจากงานที่ครูได้รับมอบหมายตามภาระงาน (Somech and Drach-Zahavy, 2000) จึงเป็นความผูกพันที่มีต่อสถานศึกษา ซึ่งเป็นเสมือนชุมชนการเรียนรู้วิชาชีพ

นอกจากการค้นพบของนักวิจัยดังกล่าวมาแล้ว น่าจะมีปัจจัยอื่นที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน โดยเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบภายในสถานศึกษาแล้ว จะเห็น

ได้ว่า ครู เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน เพราะครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้โดยตรงแก่ผู้เรียน เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ ถ้าครูมีความรู้ความสามารถและรับรู้ความสามารถของตนเอง (Teacher Self Efficacy) และรับรู้ความสามารถของครูคนอื่นๆ ซึ่งหมายถึงความสามารถโดยภาพรวมของคณะครูในสถานศึกษา (Collective Teacher Efficacy: CTE) ว่าครูทุกคนในสถานศึกษามีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพสามารถยกระดับความสามารถและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ ความเชื่อหรือการรับรู้ความสามารถรวมของครูทั้งสถานศึกษา ก็จะเป็นแรงกระตุ้นหรือพลังผลักดัน ให้คณะครูจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนตลอดจนเพื่อนร่วมงานในการจัดการเรียนการสอน สามารถสอนได้อย่างดีมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งอิทธิพลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในท้ายที่สุด ดังนั้นการรับรู้ความสามารถรวมของครูในสถานศึกษาจึงเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะมีอิทธิพลต่อความสำเร็จด้านวิชาการของผู้เรียน ซึ่งมีงานวิจัยในบริบทของประเทศตะวันตกเช่น Burcham (2009 : 110) ที่ทำการวิจัยถึงผลกระทบของการรับรู้ความสามารถรวมของครูที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสาระวิทยาศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความสามารถรวมของครูมีอิทธิพลต่อผลสำเร็จของผู้เรียนในสาระวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับสูงและยังมียงานวิจัยจำนวนไม่น้อยที่สนับสนุนแนวคิดนี้ แต่ในงานวิจัยที่ผ่านมาในประเทศไทย ยังไม่มีการนำตัวแปรตัวนี้มาศึกษามาก่อน มีเพียงการศึกษาการรับรู้ความสามารถของครู (Teacher – efficacy) ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของผู้เรียนเช่น งานวิจัยของ รสวลีย์ อักษรวงษ์ (2545) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของครูมีอิทธิพลตรงต่อผลสัมฤทธิ์ ของผู้เรียน ดังนั้นการนำตัวแปรการรับรู้ความสามารถรวมของครู (Collective Teacher Efficacy) มาศึกษาจึงน่าจะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการบริหารการศึกษาก็เป็นไปได้จึงเป็นประเด็นที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจนำตัวแปรดังกล่าว เข้ามาศึกษาในครั้งนี้ โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรคั่น กลางในรูปแบบ

นอกจากนี้ ในการศึกษางานวิจัยยังพบว่า ปัจจัยความผูกพันของครู (Teacher commitment) (Riehl & Sipple, 1996) และการรับรู้ความสามารถของครู (Teacher efficacy) ตลอดจนการรับรู้ความสามารถรวมของครู (Collective Teacher Efficacy) (Ashton, 1985; Goddard, Hoy, & Hoy, 2000; Ross, 1993) ส่งอิทธิพลทางตรงและส่งอิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จทางวิชาการและวิชาชีพของผู้เรียนผ่านความผูกพันของครูอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นจึงต้องเสริมสร้างให้ครูในสถานศึกษารับรู้ความสามารถส่วนตน และรับรู้ความสามารถรวมของครูในสถานศึกษาโดยภาพรวมเพื่อที่จะได้มีความภาคภูมิใจในสถานศึกษาและความผูกพันเพิ่มขึ้นอันจะนำไปสู่การผูกพันต่อสถานศึกษาต่อวิชาชีพครู และต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อพัฒนาผลสำเร็จของผู้เรียนด้านวิชาการและวิชาชีพให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษาได้ตั้งไว้ ซึ่งความผูกพันของครูก็เป็นอีก

ตัวแปรหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนวิชาชีพเช่นกัน ความผูกพันของครูมีองค์ประกอบหลักอยู่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความผูกพันต่อสถานศึกษา (Mowday, Steers, & Porter, 1982) ความผูกพันต่ออาชีพการสอน (Coladarci, 1992; Firestone & Rosenblum, 1988) และความผูกพันต่อการเรียนรู้ของนักเรียน (Kush man, 1992) ดังนั้นสิ่งที่ควรใส่ใจคือ ทำอย่างไรที่จะทำให้คณะครูมีความผูกพันใน 3 ประเด็นดังกล่าวเพิ่มขึ้น เพราะถ้าครูมีความผูกพันในประเด็นดังกล่าวมาแล้วก็น่าเชื่อได้ว่าความสำเร็จทางวิชาการและวิชาชีพของผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาขึ้นซึ่งในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างความผูกพันของครูใน 3 ประเด็นดังกล่าวกับความสำเร็จทางวิชาการและวิชาชีพของผู้เรียนในประเทศไทยมีการค้นคว้าของ ฐิตพัฒน์ สดาศักจันทร์ (2551) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันของครูกับความสำเร็จทางวิชาการของผู้เรียน ซึ่งผลการวิจัยพบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำตัวแปรความผูกพันของครูมาศึกษาใน การวิจัยครั้งนี้โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรต้นกลางเช่นเดียวกัน

จากเหตุผลและความจำเป็นในการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาธุรกิจบริการงานคหกรรม (2400-0106) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ที่ผู้วิจัยรายงานผลการจัดทำและการนำไปใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนวิชาธุรกิจบริการงานคหกรรม (2400-0106) แล้วนั้นได้สังเกตเห็นว่าวิธีการเรียนการสอนวิชาชีพเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เพราะในสังคมปัจจุบันที่แปรเปลี่ยนไป ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะพัฒนาการเรียนการสอนวิชาชีพให้แก่ ผู้เรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานีและสถานศึกษาในสังกัดเพื่อจะได้นำความรู้ (Knowledge) เทคนิควิธีการไปใช้ในการฝึกงานนอกสถานศึกษา ให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพ เพื่อต่อยอดความรู้ที่มีให้เป็นผู้เรียนที่มีคุณภาพ สามารถประกอบอาชีพสาขาต่าง ๆ ได้อย่างดีเยี่ยมตรงตามเป้าประสงค์ของคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะทางวิชาชีพอันจะนำไปสู่การมีงานทำ มีรายได้สนองตอบต่อนโยบายระดับสูง จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้มีส่วนรับผิดชอบการเรียนการสอนสาขาวิชาชีพ โดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนวิชาชีพ และเป็นผู้เรียบเรียงหนังสือเรียนแก่นักศึกษาวิชาชีพ จึงมีความสนใจที่จะค้นหารูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยการนำตัวแปรที่คาดว่ามีอิทธิพลทั้งโดยตรงและมีอิทธิพลโดยทางอ้อมหรือส่งอิทธิพลผ่านตัวแปรอื่นในรูปแบบ เช่น การสอนโดยประสบการณ์ การรับรู้ความสามารถรวมของครู และความผูกพันของครู เข้ามาเป็นตัวแปรใน

รูปแบบการพัฒนาประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพเพื่อค้นหาคำตอบในบริบทของการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนในสาขาวิชาชีพทุกแขนงซึ่งถือว่าเป็นเป้าหมายหลักและเป้าหมายสุดท้าย (Ultimate goal) ของการจัดการศึกษาวิชาชีพ โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์

1.3.2 เพื่อตรวจสอบความตรงของรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

1.3.3 เพื่อพัฒนาข้อเสนอแนะแนวทางการจัดการเรียนการสอน ตามรูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์

1.3.4 เพื่อผลการประเมินรูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ความสำคัญในทางวิชาชีพ งานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในวิชาการทางด้านวิชาชีพนี้ เพราะผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพการรับรู้ความสามารถรวมของครู ความผูกพันของครู และการเรียนรู้โดยประสบการณ์มาบูรณาการในการสร้างและพัฒนารูปแบบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพผลการวิจัยที่ได้จึงเป็นการขยายขอบเขตของความรู้และการประยุกต์ความรู้ทาง

ทฤษฎีให้เพิ่มมากขึ้นอีกทั้งยังเป็นประโยชน์ในการช่วยอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

1.4.2 ความสำคัญในเชิงประยุกต์ใช้ ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นการเพิ่มข้อมูลให้แก่ คณะครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารองค์การด้านวิชาชีพ การบริหารการศึกษา หรือผู้เกี่ยวข้อง ใช้เป็นข้อมูลประกอบแนวทางในการพัฒนาประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพต่อไป

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการศึกษาครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพด้วยวิธีการสอนโดยประสบการณ์ ตามแนวคิดของ เรียนรู้จากประสบการณ์ โคลบ และฟราย (Kolb and Fry, 1984) ความผูกพันของครู ตามแนวคิดของ Dannetta (2002) การรับรู้ความสามารถรวมของครู ตามกรอบแนวคิดของ Goddard, Hoy and Hoy (2000) และ ประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพตามกรอบแนวคิดของการจัดการอาชีวศึกษา

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2556 จำนวน 414 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวนสถานศึกษาละ 2 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการและตัวแทนครูผู้สอนจำนวน 1 คน รวมจำนวน 828 คน เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูงและมีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จึงต้องพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างควบคู่ไปกับจำนวน พารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่า โดยใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์ หรือตัวแปรไม่ควรน้อยกว่า 10: 1 (Hair and others, 2006, 112-113) ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงใช้จำนวนพารามิเตอร์กำหนดขนาดตัวอย่างตามคำแนะนำดังกล่าวมาแล้ว จำนวน 414 สถานศึกษา รวมจำนวน 828 คน และประชากรที่ใช้ในการพัฒนาการวิจัยเพื่อพัฒนาข้อเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กำหนดกลุ่มประชากรเป็นสถานศึกษาผู้ส่งชื่อหนังสือเรียน“การเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร (Organization Efficiency) รหัส 3000-0102 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) พ.ศ.2546 สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมอาชีวฯ ปีที่พิมพ์ 2547 โดยใช้วิธีเลือกกลุ่ม

ตัวอย่างแบบเจาะจงเฉพาะสถานศึกษาที่สั่งซื้อหนังสือเรียน“การเพิ่มประสิทธิภาพในองค์กร”ในปีการศึกษา 2550- 2556 เท่านั้นและเลือกครูผู้สอนเป็นตัวแทนประชากรเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม รวมจำนวน 3 คนต่อ 1สถานศึกษาด้วยเหตุผลของรายชื่อครูผู้สั่งซื้อหนังสือและจำนวนครูผู้สอนในรายวิชามีมากกว่า 1 คน รวมจำนวน 127 สถานศึกษา ดังนั้นตัวแทนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามรวมจำนวน 381 คน

สำหรับประชากรที่ใช้ในกชประเมินรูปแบบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติเพื่อยืนยันประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี เพื่อเป็นตัวแทนสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ประกอบด้วยประเภทวิชาชีพพัฒนชกรรม จำนวน 36 คน ประเภทวิชาคหกรรม จำนวน 15 คนประเภทวิชาชีพศิลปกรรม จำนวน 7 คน ประเภทวิชาชีพการโรงแรมและการท่องเที่ยว จำนวน 8 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 66 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ซึ่งเป็นรูปแบบเชิงสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Cause) แบบเส้นตรง (Linear) ระหว่างตัวแปรที่เป็นสาเหตุเรียกว่า ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous variables) ตัวแปรแฝงคั่นกลาง (Intervening variables) และตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous variables) แต่ในโปรแกรม LISREL กำหนดว่าตัวแปรคั่นกลาง และตัวแปรแฝงภายในทั้งหมดรวมเรียกว่าตัวแปรภายในดังนั้น โมเดลในโปรแกรม LISREL จึงประกอบด้วยตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายในเท่านั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มตัวแปรแฝง ดังนี้

1.5.3.1 ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ การสอนจากประสบการณ์

1.5.3.2 ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถรวมของครู ความผูกพันของครู และประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพหมายถึง ความสามารถทางการเรียนของผู้เรียนในด้านวิชาชีพของสถานศึกษาอาชีวศึกษา ซึ่งวัดโดยใช้คะแนนมาตรฐานการวัดความรู้ คะแนนมาตรฐานการวัดทักษะ คะแนนมาตรฐานการวัดสมรรถนะของผู้เรียน

1.6.2 การรับรู้ความสามารถรวมของครู (Collective teacher efficacy) หมายถึง การที่คณะครูในสถานศึกษามีความเชื่อร่วมกันในศักยภาพความสามารถของคณะครูและผู้บริหารสถานศึกษา

ว่าจะอุทิศทุ่มเทความพยายามของตนอย่างเต็มที่ในการพัฒนาสถานศึกษาในภาพรวม ซึ่งความพยายามร่วมกันนี้จะเกิดผลกระทบเชิงบวกต่อผู้เรียนในที่สุด ซึ่งการรับรู้ความสามารถรวมของครูแบ่งเป็น 2 องค์ประกอบ ดังนี้

1.6.3.1 การวิเคราะห์งานการสอน (Analysis of the teaching tasks) หมายถึง การประเมินของครูเกี่ยวกับสิ่งที่จำเป็นจะต้องมีในขณะที่ทำการสอน กระบวนการวิเคราะห์จะเกิดขึ้นทั้งในระดับของครูแต่ละคนและในระดับของสถานศึกษาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายและมีปัจจัยใดบ้างที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาไม่บรรลุเป้าหมาย

1.6. 3.2 การประเมินความสามารถทางการสอนของกลุ่ม (Assessment of teaching competence) หมายถึง การที่คณะครูทำการวิเคราะห์งานการเรียนการสอนควบคู่ไปกับการประเมินความสามารถของคณะครูโดยรวมทั้งสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน และอีกทั้งการประเมินความสามารถทางด้านการสอนของกลุ่มครูยังรวมถึง ความเชื่อทางบวกของสถานศึกษาที่มีต่อความสามารถของผู้เรียนทุก ๆ คนว่าพวกเขามีความสามารถในการเรียนรู้และสถานศึกษาเองก็มีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จทางการเรียนได้

1.6.4 ความผูกพันของครู (Teacher commitment) หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกมาให้เห็นความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งระหว่างครู กับสถานศึกษา กับวิชาชีพ และกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูจะแสดงออกโดยมีรายละเอียดดังนี้

1.6. 4.1 ความผูกพันต่อสถานศึกษา (Commitment to school) หมายถึง การแสดงออกของคณะครูถึงระดับความเชื่อ การยอมรับในเป้าหมาย และค่านิยมของสถานศึกษาและแสดงออกถึงความพยายามที่จะทำให้เป้าหมายและค่านิยมนั้นเป็นจริงขึ้นมาให้ได้ มีความเต็มใจ มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ตลอดจนมีความปรารถนาอย่างแรงกล้า ที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษาตลอดไป

1.6.4.2 ความผูกพันต่อวิชาชีพครู (Commitment to the teaching profession) หมายถึง ระดับของความรู้สึทางบวกของครูที่มีต่อวิชาชีพครู มีความรักในงานการสอนและรักในความเป็นครูซึ่งแสดงออกมาให้เห็นเชิงประจักษ์จากพฤติกรรมที่ครูแสดงออกทั้งทางกายและความตั้งใจในประกอบวิชาชีพครู

1.6. 4.3 ความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Commitment to student learning) หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานของครูอย่างอุทิศทุ่มเทให้กับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยไม่มีอคติใด ๆ ต่อผู้เรียนทั้งสิ้น เช่น ไม่สนใจว่าผู้เรียนจะมีภูมิหลังครอบครัวเป็นอย่างไร มีเศรษฐฐานะอย่างไรหรือเป็นผู้เรียนที่มีปัญหาการเรียนรู้ ไม่สามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมกับผู้อื่น

1.6.5 รูปแบบ (Model) หมายถึง ชุดของแนวคิดและแนวการปฏิบัติที่กำหนดขึ้นอย่างมีระบบซึ่งเป็นตัวแทนของจริงที่สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนจากประสบการณ์ การรับรู้ความสามารถรวมของครู ความผูกพันของครู และ ประสิทธิภาพของผู้เรียนสาขาวิชาชีพ

1.6.6 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงหมายถึงรูปแบบที่มีลักษณะของเส้นที่แสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในลักษณะ linear model ของปัจจัยที่เป็นตัวแปรแฝงภายนอกได้แก่ การสอนโดยประสบการณ์ ไปสู่ตัวแปรผลลัพธ์ที่เป็นตัวแปรแฝงภายในได้แก่ 1) การรับรู้ความสามารถรวมของครู 2) ความผูกพันของครู และ 3) ประสิทธิภาพของผู้เรียนสาขาวิชาชีพ

1.6.7 ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบที่ต้องการศึกษา คือ การสอนโดยประสบการณ์ การรับรู้ความสามารถรวมของครู ความผูกพันของครู และ ความสำเร็จทางวิชาชีพของผู้เรียน

1.6.8 ข้อมูลเชิงประจักษ์ หมายถึง ข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการเก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ตามความคิดเห็นและการรับรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.6.9 รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของผู้เรียนสาขาวิชาชีพหมายถึง ชุดของแนวคิดที่กำหนดขึ้นอย่างมีระบบ แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเชิงสาเหตุ คือ การสอนโดยประสบการณ์ ไปสู่ตัวแปรผลลัพธ์ ที่เป็นตัวแปรแฝงภายใน คือ การรับรู้ความสามารถรวมของครู ความผูกพันของครู และ ประสิทธิภาพของผู้เรียนสาขาวิชาชีพ

1.6.10 ตัวแปรแฝง หมายถึง ตัวแปรที่ไม่สามารถสังเกตเชิงพฤติกรรมของตัวแปรได้โดยตรง แต่มีโครงสร้างตามทฤษฎีที่แสดงผลออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1.6.10.1 ตัวแปรแฝงภายนอก หมายถึง ตัวแปรที่ผู้วิจัยไม่สนใจศึกษาสาเหตุของตัวแปรเหล่านี้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ สาเหตุของตัวแปรแฝงภายนอกไม่ปรากฏอยู่ในโมเดลซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ การเรียนรู้จากประสบการณ์

1.6.10.2 ตัวแปรแฝงภายใน หมายถึง ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าได้รับอิทธิพลจากตัวแปรใด สาเหตุของตัวแปรแฝงภายในจะแสดงไว้ในโมเดลอย่างชัดเจน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ การรับรู้ความสามารถรวมของครู ความผูกพันของครูและประสิทธิภาพของผู้เรียนสาขาวิชาชีพ

1.6.11 ตัวแปรสังเกตได้ หมายถึง ตัวแปรเชิงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ และสามารถอธิบายตัวแปรแฝงนั้นๆ ได้ ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ มีตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้

1.6.1 1.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) มีตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว ได้แก่ 1) การเรียนรู้ในสิ่งที่ถูกสอนโดยผู้เรียนไม่ได้สนใจอยากรู้มาก่อน 2) การเรียนรู้ในสิ่งที่ผู้เรียนต้องการรู้โดยเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง

1.6.11.2 การรับรู้ความสามารถรวมของครู (Collective teacher efficacy) มีตัวแปรสังเกตได้ 2 ตัว ได้แก่ การวิเคราะห์งานการสอน (Analysis of the teaching tasks) และการประเมินความสามารถทางการสอนของกลุ่ม (Assessment of teaching competence)

1.6.11.3 ความผูกพันของครู มีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัว ได้แก่ ความผูกพันต่อโรงเรียน (Commitment to the school) ความผูกพันต่อวิชาชีพ (Commitment to professional) และความผูกพันต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน (Commitment to student learning)

1.6.11.4 ประสิทธิภาพของผู้เรียนสาขาวิชาชีพมีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปรคือ ความรู้ของผู้เรียน ทักษะของผู้เรียนและสมรรถนะของผู้เรียน

1.6.12 รูปแบบลิสเรล (LISREL Model) หรือรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นหมายถึง รูปแบบเชิงสถิติที่อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Cause) แบบเส้นตรง (Linear) ระหว่างตัวแปรต่างๆ ทั้งตัวแปรที่สังเกตได้ (Observed variables หรือ Manifest variables) จำนวน 10 ตัว และตัวแปรแฝง (Latent variables) จำนวน 4 ตัว โดยไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดเกี่ยวกับทิศทางของการเป็นสาเหตุ

1.6.13 โปรแกรมลิสเรล (LISRELL Program) หมายถึง โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาขึ้นโดย Joreskog และ Sorbom รุ่นที่ (Version) 8.52 เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบ ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่มีอิทธิพลของผู้เรียนต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพที่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์จากกลุ่มตัวอย่าง

1.6.14. ความเหมาะสมของรูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพด้วยวิธีการสอนโดยประสบการณ์ หมายถึง ความเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่ามีเหมาะสมในการนำมาปฏิบัติงานการสอนโดยจะทำให้ประสบความสำเร็จในการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนของสถาบันการอาชีวศึกษา

4. ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติของรูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพด้วยวิธีการสอนโดยประสบการณ์ หมายถึง ความเป็นไปได้ของผู้สอนของอุดรธานี และสถาบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 สามารถนำไปปฏิบัติได้ และประสบความสำเร็จในการวิชาการ

5. สถาบันการอาชีวศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 หมายถึง สถาบันการอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วยสถานศึกษาใน 4 จังหวัดได้แก่ จังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย หนองบัวลำภู

สถาบันการอาชีวศึกษา หมายถึง สถาบันการอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
อาชีวศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 ซึ่งประกอบด้วย 19 สถาบัน

1.6.15 สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านการอาชีวศึกษาสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 414 สถานศึกษา

1.6.16 ครู หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง
รายเดือน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.6.17 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

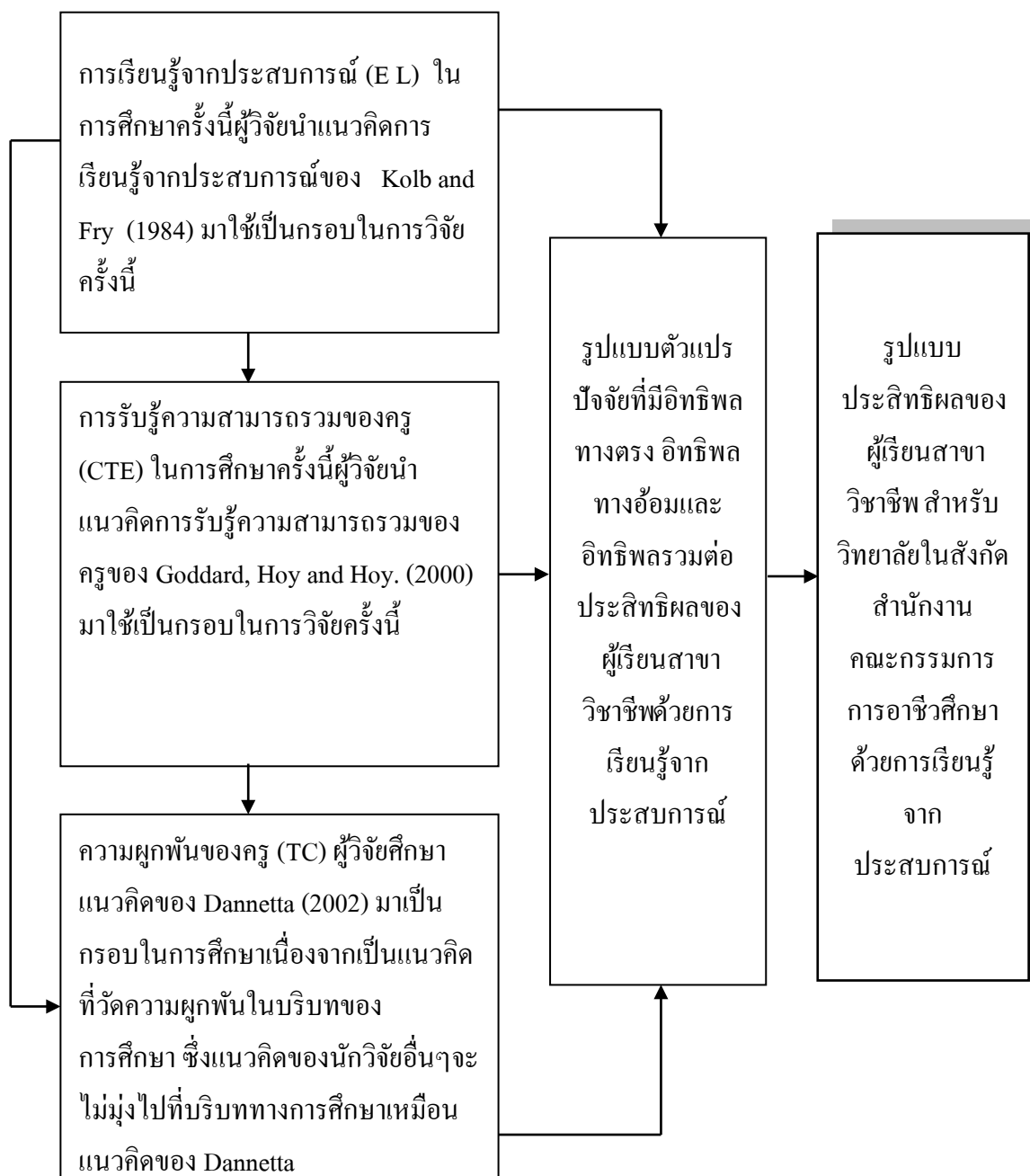
การวิจัย เรื่องรูปแบบประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพสำหรับวิทยาลัยในสังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ในครั้งนี้ ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและ
ผลการวิจัยที่มีนักวิชาการและผู้วิจัยได้ศึกษาไว้หลายแนวทางตามกรอบแนวคิดประสิทธิผลของ
ผู้เรียนสาขาวิชาชีพผู้วิจัยให้นิยามประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพ (Effectiveness of Student's
Vocational Achievement) ว่าหมายถึง ผลสำเร็จทางการเรียนรู้ของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ
และสมรรถนะ ซึ่งถือว่าเป็นหลักความสำเร็จที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือใน
การแสวงหาความรู้ใหม่และประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการศึกษามีตัวแปรใดบ้างที่มี
อิทธิพลต่อความสำเร็จของผู้เรียนสาขาวิชาชีพจึงเป็นเรื่องสำคัญ อย่างยิ่ง ในการนำข้อมูลไป
ประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพและในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบ
ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่างๆทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งมีงานวิจัยจำนวนมากพอสมควร
ที่ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพได้แก่

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning) คือกระบวนการสร้างความรู้
ทักษะ และเจตคติด้วยการนำเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาบูรณาการเพื่อสร้างการเรียนรู้
ใหม่ ๆ ขึ้น” การเรียนรู้จากประสบการณ์ โคลบและ ฟราย (Kolb and Fry, 1975)

2. การรับรู้ความสามารถรวมของครู (Collective teacher efficacy) เป็นตัวแปรด้านครูที่มี
อิทธิพลต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพเนื่องจากครูเป็นผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อการพัฒนา
ผู้เรียน ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่โรงเรียนตั้งไว้และเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม
ที่มีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูที่มีความสามารถสูงและรับรู้ว่าคุณภาพความสามารถก็จะเกิดความ
มานะพยายามแสวงหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของตนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ประสบ
ความสำเร็จในการเรียน ซึ่งถ้าครูแต่ละคนต่างมีความมุ่งมั่นเพื่อสร้างผลงานการสอนให้มีคุณภาพ

เลิศจอมทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จอย่างไม่ต้องสงสัย ซึ่งกระบวนการที่ครูแต่ละคนต่างมีความเชื่อในความสามารถของตน และมีความเชื่อในความสามารถของครูคนอื่นตลอดจนมีความเชื่อมั่นในสถานศึกษา ว่ามีความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ Goddard, Hoy and Hoy (2000) เรียกกระบวนการนี้ว่าการรับรู้ความสามารถรวมของครู (Collective teacher efficacy) ซึ่งมีผลการวิจัยจำนวนหนึ่งสนับสนุนว่าตัวแปรการรับรู้ความสามารถรวมของครูมีอิทธิพลตรงเชิงบวกต่อความสำเร็จของผู้เรียนสาขาวิชาชีพซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำแนวคิดการรับรู้ความสามารถรวมของครูของ Goddard, Hoy และ Hoy. (2000) มาใช้เป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้

3. ความผูกพันของครู (Teacher commitment) มีผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าครูที่มีการรับรู้ความสามารถรวมอยู่ในระดับสูงจะทำให้ครูมีความผูกพันต่อสถานศึกษา ต่ออาชีพการสอน และต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงขึ้นด้วย ซึ่งมีผลการวิจัยพบว่า ความผูกพันของครูเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลตรงเชิงบวกต่อประสิทธิผลของผู้เรียนสาขาวิชาชีพความผูกพันของครู เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของสถานเพราะถ้าครูมีความผูกพันแล้วครูจะมีความรักในสถานศึกษา รักงานการสอน จะอุทิศทุ่มเทและทำงานอย่างเต็มที่เพื่อพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญในการจัดการศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดความผูกพันของครูของ Dannetta (2002) มาเป็นกรอบในการศึกษาเนื่องจากเป็นแนวคิดที่วัดความผูกพันในบริบทของการศึกษา ซึ่งแนวคิดของนักวิจัยอื่นๆ ส่วนใหญ่จะไม่มุ่งไปที่บริบททางการศึกษาเหมือนแนวคิดของ Dannetta จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เป็นรูปแบบสมมุติฐานในการวิจัยได้ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย